

I UVOD

Jedna od najmarkantnijih karakteristika razvoja međunarodnog prava u periodu poslije II svjetskog rata i nesumnjivo je prodor pojedinca u sferu međunarodnog prava.

24. aprila 2002. godine Bosna i Hercegovina je prihvaćena u Savjet Evrope. Na taj način u BiH se ne primjenjuju samo odredbe Evropske konvencije o ljudskim pravima, kako to inače stoji u čl. 2. tačka 2. Ustava BiH, nego i svi zaštitni mehanizmi te konvencije.

To podrazumjeva da će zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda biti nadležnost Evropskog suda za ljudska prava sa sjedištem u Strazburu.. Tu su i drugi organi Vjeća Evrope koji prema Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava imaju veliku ulogu kao što su Komitet ministara i Generalni sekretar Vjeća Evrope.

Problem manjina uvijek je na evropskom prostoru bio vrlo delikatan s obzirom na poznate činjenice da su navodne potrebe zaštite prava manjina bile vrlo često izgovor pojedinim državama da započnu iredentističke ratove. U tom smislu posebnu važnost imale su ugovorene odredbe o jednakosti svih građana pred zakonom, službena upotreba jezika, pravo da se otvaraju škole i kulturne institucije u kojima bi se njegovala osnovna prava etničkih manjina.

Povelja UN-a naglašava potrebu unapređenja i podsticanja, poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda za sve bez obzira na rasu, pol, jezik ili vjeru.

Na ovaj način Povelja UN-a je označila odlučan korak ka integraciji pitanja ljudskih prava u međunarodno pravo, shvaćajući to prvenstveno kao nezaobilazan činilac mira u svjetu.

II RAZVOJ LJUDSKIH PRAVA

Još u antičkom periodu, najprije u djelima filozofa, a kasnije i praksi, počela se praviti razlika između propisa kojima su se uređivali državna vlast i druga navažnija pitanja i običnih zakona kojima su uređivana ostala pitanja. Prava i slobode čovjeka proizvod su modernih građanskih revolucija koje su za razliku od antike i feudalizma, gdje su prava i slobode imali ekskluzivistički karakter vezane za posebne i uže slojne strukture, proklamuju njihovu opštost, generalnost i univerzalnost. Feudalno načelo, zemlja je slobodna“ nije se odnosilo na zavisne i podanike. Razvoj ljudskih prava i sloboda po sadržaju, nosiocima i korisnicima praćen je velikim socijalno- političkim borbama i transformacijom tradicionalnog u moderan demokratski poredak.

Smisao podjele je da vlast ne može jednostavno mijenjati najvažnije zakone ,čime se stvara izvjesna pravna sigurnost i stabilnost poretka. Time su stavljena ograničenja državnoj vlasti i zaštićena osnovna prava onih na koje se vlast primjenjuje. To je začetak ustavne vladavine , odnosno ideja konstitucionalizma.

Kao preteča moderne ustavnosti mogu se navesti povelje kao što je Magna carta libertatum iz 1215. godine kojom je englesko plemstvo ograničilo kraljevsku vlast i osiguralo svoja prava,uključujući i pravo na pobunu ukoliko se vladar ne bude pridržavao preuzetih obveza.

Ustavni značaj ima i Peticija prava iz 1628. godine,Habeas corpus act iz 1779. godine i Zakon o pravima iz 1989. godine.

Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i fundamentalnih sloboda

Evropska konvencija o ljudskim pravima (eng. European Convention on Human Rights, fr. la Convention europeenne des Droits de l'Homme) je pravni akt Savjeta Evrope (1949) o zaštiti sloboda i prava, donijet u Rimu 4. novembra 1950. godine. Originalna verzija, sastavljena na engleskom i francuskom jeziku i objavljena pod nazivom Konvencija za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, stupila je na snagu 3. septembra 1953. godine.

Prve potpisnice Konvencije bile su: Belgija, Danska, Francuska, Njemačka, Irska, Italija, Island, Luksemburg, Holandija, Norveška, Turska i Velika Britanija.

U periodu od 1950. do 2004. godine, Konvenciju je potpisalo 46 zemalja. Potpisivanje je označilo prihvatanje obaveze poštovanja prava i sloboda, kao i priznavanje nadležnosti Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u Francuskoj koji je ustanovljen Evropskom konvencijom. Sud za ljudska prava djeluje nakon iscrpljenih pravnih sredstava u državama članicama. Svaka osoba koja smatra da su joj narušena njena ljudska prava može se obratiti sudu.

Organizacija i ovlašćenja ovog suda propisani su Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (članovi 19 - 51), a postupak pred tim Sudom uređen je Poslovníkom koji je stupio na snagu 1. novembra 1998. godine.

Tekst je zvanično preveden i objavljen na 30 jezika , a ratifikacija je izvršena u svim državama Savjeta Evrope.